

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.
امام خمینی (ره)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی
سنجش دهم - مرحله دوم
(۱۳۹۶/۹/۳)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می‌باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان‌ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون‌های آزمایشی سنجش و بهره‌مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون‌ها، آدرس پست الکترونیکی sanjesheducationgroup@yahoo.com معرفی می‌گردد. از شما عزیزان دعوت می‌شود، دیدگاه‌های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون‌های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی (۱) و نگارش (۱)

۱. گزینه ۴ درست است.
با توجه به ضرب المثل «تو نیکی می کن و در دجله انداز»، دانش آموز، فضای رود و غرق شدن نیکی را تداعی می کند که همان تداعی معانی است.
۲. گزینه ۱ درست است.
(۲) اولین گام، بارش فکری است.
(۳) دومین گام، کشف روابط میان اشیاء و پدیده هاست.
(۴) بارش فکری و اگرنویسی دو شیوه شکوفایی ذهن و گسترش پرسش هاست.
۳. گزینه ۳ درست است.
خورجینک: جامه دان - خورجین کوچک - کیسه پشمین با دو جیب
تیمار: اندیشه - خدمت و محافظت از بیمار
فضل: نیکویی - بخشش - گرم - نیکی
محال: بی اصل - دروغ - ناممکن - غیرممکن
۴. گزینه ۳ درست است.
الف - د: درست است.
ب) ارتجالاً: بدون اندیشه سخن گفتن یا شعر سرودن
ج) شهناز: گوشه ای از دستگاه شور و یکی از آهنگ های موسیقی ایرانی
۵. گزینه ۱ درست است.
دلاک و قییم هر دو به معنای کیسه کش حمام است.
پلاس: نوعی گلیم
مندرس: کهنه و پوسیده
خیره: سرگشته و حیران
بدسگال: بدخواه
مطرب: نوازندگی و خواندن آواز
مسخرگی: لطیفه گویی - دلکگی
۶. گزینه ۲ درست است.
املاي «طرب و شادی» درست است.
۷. گزینه ۳ درست است.
«خابیدن»
۸. املاي واژگان فراغت - فارغ و خذلان (هم خانواده مخذول) درست است.
گزینه ۱ درست است.
ریشه سه حرفی رعیت: «رعی» است و راعی: اسم فاعل - و مرعی اسم مفعول و رعایا جمع مکسر آن است.
هم خانواده سایر گزینه ها نادرست است.
۹. گزینه ۴ درست است.
این متن، از سفر به بصره سفرنامه ناصر خسرو برگزیده شده است.
۱۰. گزینه ۴ درست است.
۱۱. گزینه ۲ درست است.
واژه خورجینک در سفرنامه به کار رفته است و در این اثر از «ک» تصغیر در جاهای مختلف نیز بهره برده مانند درمک - علاوه بر آن نثر این کتاب در ردیف های نثرهای ساده و روان است. در این اثر واژه های عربی یافت می شود و به ندرت شعر در میان نثر آن به کار رفته است.
۱۲. گزینه ۱ درست است.
تو مانند سرو جویبار هستی: ادات تشبیه ذکر نشده است. در سایر گزینه ها تمام ارکان تشبیه ذکر شده است.
۱۳. گزینه ۴ درست است.
سخن عشق: تشبیه است.
دیدن صدا به جای شنیدن صدا: حس آمیزی
۱- شنیدن بو به جای استشمام بو: حس آمیزی - در این بیت تشبیه وجود ندارد.
۲- تو همچو صبحی، من مانند شمع خلوت سحر هستم: تشبیه - در این بیت حس آمیزی وجود ندارد.
۳- من همچو چنگ سر تسلیم در پیش دارم: تشبیه است. در این بیت حس آمیزی وجود ندارد.
۱۴. گزینه ۲ درست است.
در این بیت حس آمیزی وجود ندارد.
مس وجود - چو مردان ره - کیمیای عشق - همه تشبیه اند.
دست شستن کنایه از رها کردن
زر - مس در مفهوم آرایه تضاد دارند.
۱۵. گزینه ۳ درست است.
پسوند «ک» در خورجینک نشانه تصغیر (کوچک بودن) است. پسوند (ک) در پیامک نیز نشانه کوچک بودن است. در واژه عروسک و موشک نشانه شباهت است در واژه طفلک نشانه ترحم است.
۱۶. گزینه ۳ درست است.
سکوتی ابهام آمیز = نهاد / حکمفرما مسند
۱- فصل: مسند
۲- نگاهها: نهاد
۴- آثار: نهاد
پیدا: مسند

۱۷. گزینه ۲ درست است.
 نهاد: ماضی ساده می‌رسید: ماضی استمراری شده بود: ماضی بعید می‌نگرم: مضارع اخباری
۱۸. گزینه ۱ درست است.
 در این بیت (را) نشانهٔ مفعولی نیست بنابراین شکر مفعول است زیرا فعل بخواه بر آن وارد شده است. چه چیز را بخواه؟ شکر = مفعول
۱۹. گزینه ۲ درست است.
 واژهٔ مرکب از ترکیب دو اسم به وجود می‌آید مانند سر + گرم + پس + کوچه - خدا + داد
 سایر گزینه‌ها همه واژه‌های وندی‌اند.
۲۰. گزینه ۴ درست است.
 خشت می‌زد: پرگویی می‌کرد.
 نظامی می‌فرماید: لاف از سخن چو دُر توان زد / آن خشت بود که پرتوان زد
 ۱- گرد برانگیخته: جنگ و دعوا به پا کرد
 ۲- مرد میدان نبود: اهل عمل نبود
 ۳- کمیتش لنگ بود: ضعف داشت
۲۱. گزینه ۴ درست است.
 مفهوم (الف و ج) درست است.
 ب) پلیدی تن خود را بشوییم.
 د) آنکس که اسب و الاغ کرایه می‌دهد ۳۰ سکه طلای مغربی از ما درخواست کرد.
۲۲. گزینه ۱ درست است.
 مفهوم کلی درس «شبی در کاروان» تسبیح و ستایش خداوند توسط همهٔ موجودات است.
۲۳. گزینه ۲ درست است.
 روش دنیا آن است که حقیقت هر چیز را بر تو مخفی می‌کند.
 سایر گزینه‌ها بر ناپایداری دنیا اشاره دارد که گاه موافق و گاه مخالف انسان است.
۲۴. گزینه ۳ درست است.
 در همهٔ ابیات به مفهوم امیدواری اشاره دارد بجز بیت گزینه ۳ که حافظ خود را ناامید از دور زمان می‌داند.
۲۵. گزینه ۲ درست است.
 گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ تماماً به ناپایداری شادی و غم اشاره دارد بجز گزینه ۲.

عربی زبان قرآن (۱)

۲۶. گزینه ۳ درست است.
 (۱) زبانی صادق (با آنچه در کتاب آمده تطبیق نمی‌کند) - دیگران (معادل صحیح برای آخرین با کسر خاء، نیست)
 (۲) زبان صادق (اولاً): ← توضیحات گزینه ۱، ثانیاً: «لسان صدق» نكرة لا معرفة - دیگران (← توضیحات گزینه ۱)
 (۴) ذکر نیکو (← توضیحات گزینه ۲، ثانیاً زبان صادق)
۲۷. گزینه ۱ درست است.
 (۲) عمل نیکو («صالحاً» نكرة لا معرفة) - انجام داده‌اید («تعملون» مضارع لا ماضی)
 (۳) کار نیک (← توضیحات گزینه ۲، عمل نیکو) - بیاورید (معادل أدق برای «إعملوا» نیست) - هرچه (معادل أدق برای «ما» نیست) - عمل کرده‌اید (← توضیحات گزینه ۲، انجام داده‌اید)
 (۴) بیاورید (← توضیحات گزینه ۳) - چه (معادل أدق برای «إن» نیست) - هر چه (← توضیحات گزینه ۳)
۲۸. گزینه ۴ درست است.
 (۱) نعمتهایی (اولاً: «أنعم» معرفة لا نكرة!، ثانیاً ضمیر اضافی در ترجمه لحاظ نشده) - خلق (ضمیر اضافی در آن لحاظ نشده)
 (۲) اوست که ... (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - نعمتهای خود (صفت «المنهمة» در ترجمه لحاظ نشده) - نیرویی («القوة» معرفة لا نكرة!)
۲۹. گزینه ۴ درست است.
 (۳) نعمتهای سرشار (← توضیحات گزینه ۱، ثانیاً، نعمتهایی)
۳۰. گزینه ۳ درست است.
 (۱) او («الذی» که اینجا خبر است، در ترجمه لحاظ نشده) - شب هنگام (اولاً: معادل أدق برای «فی اللیل» نیست، ثانیاً: «بالقمر» در ترجمه لحاظ نشده) - زینت داد (معادل صحیح برای «قد زان» که معمولاً معادل ماضی نقلی است، نیست).
 (۲) اوست که ... (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - می‌آراید (← توضیحات گزینه ۱، زینت داد)
 (۳) آسمان روز را ... آسمان شب را ... (اولاً: ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد، ثانیاً: شب هنگام)
۳۱. گزینه ۲ درست است.
 (۱) بسیار زیباست (معادل صحیح برای «ما أجمل» که صیغهٔ تعجب است، نیست)
 (۲) شهروندان («مواطن» مفرد لاجمع!)
۳۲. گزینه ۲ درست است.
 (۱) گردشگری («السائح» معرفة لا نكرة) - بار اول ... آمده بودم (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) - آنجا (معادل صحیح برای ضمیر «ها» در «شعبها» نیست)
 (۳) این (چنین اسم اشاره‌ای در عبارت عربی وجود ندارد) - می‌گفت («قال» ماضی لا مضارع) بار اول (مفهوم حرف جاره «ل» در «للمرة الأولى» در ترجمه لحاظ نشده) ملتی ... می‌باشند (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد)
 (۴) می‌گفت (← توضیحات گزینه ۳) - برای ... می‌آیم (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) ملت ایران ... (← توضیحات گزینه ۳، ملتی ... می‌باشند)

۳۲. گزینه ۳ درست است.
از جمله ... هستند (ساختار عبارت فارسی با عربی آن تفاوت دارد) ص: ... دو حیوان زیبا هستند.
۳۳. گزینه ۴ درست است.
ایستاد (معادل صحیح برای «قام ب» نیست) - توزیع کرد («توزیع» اسم لا فعل!) ص: نانوا اقدام به توزیع نان بین این کودکان کرد!
۳۴. گزینه ۱ درست است.
(۲) قد سافرنّا (فعل ماضی مطلق نیازی به «قد» ندارد) - ثلاثة یوم (ص: ثلاثة آیام، همچون نمونه کتاب) - منها (چنین مفهومی در عبارت فارسی وجود ندارد)
(۳) قد سافرنّا (← توضیحات گزینه ۲) - ثلاثة یوم (← توضیحات گزینه ۲) - القرية (ضمیر اضافی «روستایمان» در تعریف لحاظ نشده) - منها (← توضیحات گزینه ۲)
(۴) القرية (← توضیحات گزینه ۳) - ثلاث ایام (ص: ثلاثة ایام، مطابق نمونه کتاب).
۳۵. گزینه ۱ درست است.
(۲) أربعین و خمس (ص: خمس و أربعین، مطابق نمونه کتاب، آحاد قبل از عشرات می آید)
(۳) سنوات (ص: سنة، مطابق نمونه کتاب، معدود عدد ۱۱ تا ۹۹، مفرد و منصوب است)
(۴) أربعین و خمس (← توضیحات گزینه ۲) - سنوات (← توضیحات گزینه ۳)
۳۶. گزینه ۲ درست است.
غرفة (ص: غرف، مطابق نمونه های کتاب، معدود عدد سه تا ده، جمع و مجرور است)
۳۷. گزینه ۳ درست است.
(۱) أوجدَ (ص: أوجدَ علی وزن أفعل من باب إفعال)
(۲) أمثال (ص: أمثال، معدود عدد «ده» جمع و مجرور است)
(۴) مرة (ص: مرة، معدود عدد ۱۱ إلى ۹۹، مفرد و منصوب است)
۳۸. گزینه ۳ درست است.
(۱) مزید ثلاثی (ص: مجرد ثلاثی)
(۲) فاعل ... (ص: مفعول ...)
(۴) اسم مفعول (ص: اسم فاعل)
۳۹. گزینه ۴ درست است.
(۱) نكرة (ص: معرف «بأل»)
(۲) علی وزن تفعل (ص: علی وزن تفعیل)
(۳) اسم مفعول (ص: اسم فاعل)
۴۰. گزینه ۱ درست است.
(۲) جمع مکسر (ص: جمع سالم للمؤنث)
(۳) الغائبات (ص: للغائبة)
(۴) معدوده جمع و مضاف إليه (ص: معدوده مفرد و منصوب)
۴۱. گزینه ۱ درست است.
با توجه به جمله «تشرّف ... قبل خمس سنوات» و اینکه امسال سال ۹۶ است این گزینه صحیح می باشد.
۴۲. گزینه ۲ درست است.
با توجه به جمله «قد كانت مدة سفرتهم أسبوعين».
۴۳. گزینه ۴ درست است.
(اولین دیدارم با پدر و مادرم در خانه بعد از برگشتشان بود)
با توجه به جمله «لما رجع والداي قبلتهما في المطار» این گزینه اشتباه است.
۴۴. گزینه ۳ درست است.
بجز این گزینه متضاد در دیگر گزینه ها عبارتند از: «عش، يموت - اغلقت، المفتوحة - أخرجني، ادخلني - ظلمات، نور»
۴۵. گزینه ۱ درست است.
با در نظر گرفتن معنی (مردود کسی است که باید یک سال تحصیلی دیگر درس بخواند)
(۲) خوب درس خواند و در امتحان موفق شد!
(۳) جایزه های نقره ای می گیرد و مقام اول را کسب می کند!
(۴) جاززه طلایی را می گیرد زیرا او برنده دوم است!
۴۶. گزینه ۲ درست است.
(مدیر مدرسه منتظر بود که مدرسه از دانش آموزان خالی شود) «تنتظر» به تبعیت از مرجع فاعل (المديرة) مؤنث می آید و تفرغ به تبعیت از فاعل خود «المدرسة»
۴۷. گزینه ۱ درست است.
تعرفین (صيغة للمخاطبة است و با ضمير «أنت» که للمخاطب است تطبیق نمی کند) ص: تعرف.
۴۸. گزینه ۳ درست است.
استلمت (صيغة آن با «شکرنا» که متکلم مع الغير است تطبیق نمی کند) ص: استلمنا.
۴۹. گزینه ۱ درست است.
سه گزینه دیگر جمع سالم للمؤنث است.
۵۰. گزینه ۲ درست است.
یعنی: $20 + 15 = 35$

دین و زندگی (۱)

۵۱. گزینه ۳ درست است.
هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود.
۵۲. گزینه ۲ درست است.
با انتخاب خدا به عنوان هدف اصلی هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده و هم سرای آخرت خویش را آباد می‌نمایند.
۵۳. گزینه ۴ درست است.
بنابراین برترین هدف اصلی ما آن هدفی است که همه استعدادها را دربرگیرد و در جایی متوقف نشود.
۵۴. گزینه ۲ درست است.
انسان بی‌نهایت طلب در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است. بعضی از مردم می‌گویند: خداوند در دنیا به ما نیکی عطا کن ولی در آخرت بهره‌ای ندارند.
۵۵. گزینه ۱ درست است.
ما آسمان و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم یعنی هر موجودی بر اساس برنامه‌ای حساب شده به این دنیا گام نهاده است.
۵۶. گزینه ۳ درست است.
خداوند متعال شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و زشتی و بی‌زاری از آن را در وجود ما قرار داد. آنگاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد.
۵۷. گزینه ۴ درست است.
خداوند آنچه در آسمان و زمین است (نعمت‌ها) برای انسان آفریده که نشان می‌دهد او انسان را گرامی دانسته و برایش در نظام هستی جایگاه ویژه‌ای قائل شده است.
۵۸. گزینه ۱ درست است.
کار او وسوسه کردن و فریب دادن است و جز این راه نفوذ دیگری ندارد.
۵۹. گزینه ۳ درست است.
هر کس اندکی تأمل کند می‌بیند که در ذات خود در جست و جوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست.
۶۰. گزینه ۴ درست است.
این زندگی دنیا جز سرگرمی و بازی نیست و سرای آخرت زندگی حقیقی است اگر می‌دانستید قرآن نیز این گونه بر کم ارزش بودن زندگی دنیوی و حقیقی بودن زندگی آخرت تأکید می‌کند.
۶۱. گزینه ۲ درست است.
از همین‌رو پیامبران الهی و پیروان آنان مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی‌پندارند بلکه آنرا غروبی برای جسم و تن انسان و طلوعی درخشانتر برای روح انسان می‌دانند.
۶۲. گزینه ۱ درست است.
چیستی مرگ و آینده انسان پس از آن از پرسش‌های فراگیری است که طول تاریخ ذهن عموم انسان‌ها را به خود مشغول کرده است.
۶۳. گزینه ۱ درست است.
خداوند در قرآن کریم در سوره مائده آیه ۶۹ می‌فرماید: مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ - هر کدام که به خداوند یگانه و روز بازپسین ایمان بیاورند و کارهای شایسته انجام دهند نه ترسی بر آنهاست و نه اندوهگین می‌شوند.
۶۴. گزینه ۲ درست است.
دقت در آیات مربوط به آفرینش انسان نشان می‌دهد که انسان دارای دو بعد جسمانی و روحانی است.
۶۵. گزینه ۴ درست است.
اولین تفاوت آن است که انسان خود باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آنرا انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد. در حالی که حیوانات... هنگامی که به سر حدی از رشد و کمال می‌رسند متوقف می‌شوند.
۶۶. گزینه ۳ درست است.
سوره مبارکه جاثیه آیه ۲۴ - همواره گروهی از ما می‌میریم و زنده می‌شویم و ما را فقط گذشت روزگار نابود می‌کند البته این سخن را از روی علم نمی‌گویند.
۶۷. گزینه ۲ درست است.
پیامبر صلی‌الله‌علیه و آله فرمودند: مردم در این دنیا در خوابند هنگامی که بمرند بیدار می‌شوند و برای نابودی و فنا خلق نشده‌اید بلکه برای بقا آفریده شده‌اید و با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر منتقل می‌شوید.
۶۸. گزینه ۲ درست است.
او با تلاش و توان بسیار در انجام کارهای نیک و خدمت به خلق خدا می‌کوشد و هر چه بیشتر در این راه گام بردارد آخرتش زیباتر است - با این دیدگاه (اعتقاد به معاد) پنجره امید و روشنایی به روی او باز می‌شود.
۶۹. گزینه ۱ درست است.
این افراد به دلیل فرو رفتن در هوسها دنیا را معبود و هدف خود قرار می‌دهند. آنگاه که حیات دنیا چیزی جز ننگ و ذلت نباشد و فداکاری در راه خدا ضروری باشد انسانها به استقبال شهادت می‌روند.
۷۰. گزینه ۳ درست است.
از پیامدهای مهم نگرش انکار معاد برای انسانی که گرایش به جاودانگی دارد در این است که همین زندگی چند روزه نیز برایش بی‌ارزش می‌شود.
۷۱. گزینه ۲ درست است.
انسان سرمایه‌هایی دارد که او را از سایر موجودات جدا می‌کند و حرکت او به سوی کمال را متمایز می‌سازد - بعد جسمانی و مادی انسان به مکان و زمان نیازمند و محدود است.
۷۲. گزینه ۲ درست است.
قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد نیز بر پایه پذیرش همین «من» ثابت بیان شده است و ثبات هویت ما ناشی از ثبات اندام‌های ما نیست.

۷۳. گزینه ۴ درست است.
نمونه‌هایی از رؤیای صادقانه را قرآن کریم در ماجرای حضرت یوسف علی‌السلام ذکر نموده است که خود دلیلی است بر اصالت رؤیاهای راستین از دیدگاه قرآن - همین بعد است که به ما توانایی انتخاب و تصمیم‌گیری می‌دهد.
۷۴. گزینه ۳ درست است.
دانشمندان نشانه‌ها و دلایلی بر وجود بعد روحانی ذکر کرده‌اند و یکی از موارد خواب و رؤیاست و هر کس این را در خود می‌یابد که کس دیگری جایگزین او نشده است.
۷۵. گزینه ۴ درست است.
همین بعد است که فضیلت‌ها و رذیلت‌های اخلاقی را کسب می‌کند.

انگلیسی (Vision 1)

بخش اول: گرامر و لغت

۷۶. گزینه ۴ درست است.
حرف تعریف a در جلوی pain و صفت ملکی my به خاطر ضمیر I در جمله به کار می‌روند.
۷۷. گزینه ۲ درست است.
وجود قید tomorrow در انتهای جمله نمایانگر زمان آینده می‌باشد و مفهوم جمله نیز مثبت است و لذا فعل کمکی will بهترین گزینه است.
۷۸. گزینه ۲ درست است.
کلمه faster به خاطر وجود than به معنی سریع‌تر بکار می‌رود.
۷۹. گزینه ۳ درست است.
کلمه farther صفت تفضیلی far است که جزو صفات بی‌قاعده می‌باشد و به معنی دورتر بکار می‌رود.
۸۰. گزینه ۲ درست است.
چون صفت interesting چند هجائی می‌باشد در حالت تفضیلی در جلوی آن کلمه more را بکار می‌بریم.
۸۱. گزینه ۱ درست است.
چه کسی می‌خواهد امشب شام بیزد؟
(۱) پختن
۸۲. گزینه ۱ درست است.
آیا نظری در مورد کار با کودکان دارید؟
(۱) عقیده، نظر
۸۳. گزینه ۳ درست است.
به نظر می‌رسد که آنها واقف‌اند که چکار دارند می‌کنند.
(۱) بردن، حمل کردن
(۲) نجات دادن
۸۴. گزینه ۳ درست است.
دلایل قوی و محکم برای آنچه که او انجام داد وجود داشت.
(۱) وحشی
(۲) تمیز
۸۵. گزینه ۴ درست است.
سفینه وقتی که به فضا وارد می‌شود در مدار زمین قرار می‌گیرد.
(۱) سفر، مسافرت
(۲) حلقه
۸۶. گزینه ۴ درست است.
مکان به سرعت از یک جامعه کوچک ماهیگیری به یک منطقه توریستی توسعه یافته است.
(۱) باور کردن
(۲) مقایسه کردن
(۳) مشاهده کردن
۸۷. گزینه ۱ درست است.
اکثر پرندگان در فصل بهار تخم‌گذاری می‌کنند.
(۱) پرندگان
(۲) کوسه‌ها
(۳) حیوانات
۸۸. گزینه ۳ درست است.
هر اتفاقی می‌تواند تا نیم ساعت دیگر رخ دهد.
(۱) ملاقات کردن
(۲) ترجیح دادن
(۳) اتفاق افتادن
۸۹. گزینه ۱ درست است.
آن بز وحشی به خاطر شکار انسان در خطر انقراض است.
(۱) در خطر انقراض
(۲) پر انرژی
(۳) مجروح
۹۰. گزینه ۴ درست است.
برای تعطیلی می‌خواهیم به کوه برویم.
(۱) خاک، زمین
(۲) تحقیق
(۳) حیات
(۴) کوه
۹۱. گزینه ۴ درست است.
والدین سعی می‌کنند فرزندانشان را از خطر محافظت کنند.
(۱) صدمه رساندن
(۲) جمع‌آوری کردن
(۳) حضور پیدا کردن
(۴) محافظت کردن
۹۲. گزینه ۲ درست است.
ما مدت یک هفته برای بازدید عجائب یونان باستان صرف کردیم.
(۱) علوم
(۲) عجائب
(۳) تعطیلات آخر هفته
(۴) کیفیت‌ها

۹۳. گزینه ۱ درست است.
اگر کسی در خیابان به شما حمله کرد توانائی دفاع از خود را داری؟
(۱) دفاع کردن
(۲) کنترل کردن
۹۴. گزینه ۳ درست است.
چرا او آنقدر تند رانندگی می‌کند؟
(۱) سخت
(۲) ناگهانی
۹۵. گزینه ۱ درست است.
امیدواریم تا اوائل شب در شمال باشیم.
(۱) امیدوارانه
(۲) با دقت
- (۳) توسعه دادن
(۴) مشاهده کردن
- (۳) سریع، تند
(۴) طبیعی
- (۳) سالم، بی خطر
(۴) متأسفانه

بخش دوم: درک مطلب

۹۶. گزینه ۲ درست است.
کلیه حشرات دارای شش پا می‌باشند.
۹۷. گزینه ۴ درست است.
حشرات دوست دارند ----- بخورند.
(۱) چوب
(۲) ماهی
(۳) میوه و گل‌ها را
(۴) برگها و ریشه‌های درختان را
۹۸. گزینه ۳ درست است.
کشاورزان ----- را دوست دارند.
(۱) حشرات
(۲) برگهای درختان
(۳) پرندگانی که حشرات را می‌خورند
(۴) حیوانات گیاه‌خوار
۹۹. گزینه ۱ درست است.
قورباغه‌ها و ماهی‌ها به کشاورزان با ----- کمک می‌کنند.
(۱) خوردن بسیاری از حشرات
(۲) خوردن یکدیگر
(۳) خوردن گیاهان
(۴) خوردن چوب‌ها
۱۰۰. گزینه ۴ درست است.
در زمستان بعضی از پرندگان -----
(۱) در سرما پرواز می‌کنند
(۲) هر جا که گرم است به خواب می‌روند
(۳) در لانه می‌مانند
(۴) ماهی می‌خورند

ریاضی و آمار (۱)

۱۰۱. گزینه ۴ درست است.
- $$\frac{x^3 - 1}{x^2 + x + 1} \times \frac{x^2 + 3x + 2}{x^2 - 1} = \frac{(x-1)(x^2 + x + 1)}{x^2 + x + 1} \times \frac{(x+1)(x+2)}{(x-1)(x+1)} = x + 2$$
۱۰۲. گزینه ۳ درست است.
- در نقطه $m = 0$ و کسر $\frac{1}{m+1}$ در نقطه $m = -1$ تعریف نشده است پس عبارت در نقاط 0 و -1 تعریف نشده است.
۱۰۳. گزینه ۳ درست است.
اتحاد مزدوج و مربع دو جمله‌ای نوعی از اتحاد جمله مشترک هستند.
۱۰۴. گزینه ۲ درست است.
چون حاصل ضرب دو عدد عددی زوج است پس حداقل یکی از آن‌ها زوج می‌باشد و از آن‌جا تنها عدد زوج اول ۲ است پس یکی از اعداد ۲ می‌باشد و عدد دیگر برابر $\frac{82}{2} = 41$ در نتیجه جمع آن‌ها برابر $41 + 2 = 43$
۱۰۵. گزینه ۱ درست است.
- $$x = 1 \Rightarrow a + 2 + b - 2 + c = 4$$
- $$a + b + c = 5$$
۱۰۶. گزینه ۲ درست است.
- $$300x - 700 = 200x + 200$$
- $$100x = 900 \Rightarrow x = 9$$

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

$$x - 2, x, x + 2$$

$$3x = 129 \Rightarrow x = \frac{129}{3} = 43$$

در نتیجه عدد بزرگتر برابر ۴۵ می‌باشد.

۱۰۸. گزینه ۳ درست است.

$$x^2 = 25 \Rightarrow x = 5$$

$$\text{محیط دایره} = \pi(2x + 2) = 12\pi$$

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

$$150 \div 60 = 2,5 \text{ دقیقه}$$

$$\text{سانتی‌متر} = 2,5 \times 30 = 75 = \text{مقدار جابه‌جایی مورچه}$$

$$1,5x = 75 \Rightarrow x = 50$$

$$\text{مساحت مربع} = 50 \times 50 = 2500$$

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

$$x(x+2) = 2(x+x+2) + 59$$

$$x^2 + 2x = 4x + 4 + 59$$

$$x^2 - 2x - 63 = 0$$

$$(x+7)(x-9) = 0 \Rightarrow x = 9$$

۱۱۱. گزینه ۳ درست است.

$$(4x+3)\left(x+\frac{3}{4}\right) = \left(2x+\frac{3}{2}\right)^2 = b$$

$$2(2x^2 + 3x + 2) = 0$$

$$(2x)^2 + 2(2x) + 4 = 0$$

$$\left(2x + \frac{3}{2}\right)^2 - \frac{9}{4} + 4 = 0 \Rightarrow \left(2x + \frac{3}{2}\right)^2 = -\frac{7}{16}$$

$$b = -\frac{7}{16}$$

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$5(x+1) = 4(2x-1)$$

$$5x + 5 = 8x - 4$$

$$3x = 9 \Rightarrow \boxed{x = 3}$$

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

$$(a+b)^2 - (a-b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab - a^2 - b^2 + 2ab = 4ab = 36$$

$$\boxed{ab = 9}$$

۱۱۴. گزینه ۴ درست است.

$$(2+\square)^2 = \Delta + 12xy + c \quad (1)$$

$$(2+\square)^2 = 4 + 4\square + \square^2 \quad (2)$$

با توجه به عبارت (۱) و (۲) داریم: $\Delta = 4$ و $\square = 3xy$ و $c = 9x^2y^2$

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{(3x)(x+1)}{2} = 30$$

$$3x^2 + 3x = 60$$

$$x^2 + x - 20 = 0$$

$$(x+5)(x-4) = 0$$

$$\boxed{x=4}$$

$$\text{اندازه وتر} = \sqrt{5^2 + 12^2} = 13$$

$$\text{محیط مثلث} = 5 + 12 + 13 = 30$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۲ درست است.

ذخایر معدنی با وجود فراوان بودن در کره زمین، به دلیل ناشناخته بودن بسیاری از این ذخایر و نیز محدود بودن دانش فنی بشر، محدود است.

۱۱۷. گزینه ۱ درست است.

هدف علم اقتصاد راهنمایی انسان برای بهترین انتخاب و به کارگیری بهترین روش به منظور استفاده از منابع و امکانات خویش است.

۱۱۸. گزینه ۳ درست است.

الف) از نظر اسلام فردی که برای ارتقای سطح زندگی خانواده یا هموعانش می‌کوشد، همانند کسی که در راه خدا جهاد می‌کند، شایسته تقدیر است.

ب) از نظر اسلام اقتصاد در زندگی فرد اهمیت ویژه‌ای دارد؛ اما عقل انسان را به تنهایی برای موفقیت و رسیدن به هدف کافی نمی‌داند.

۱۱۹. گزینه ۲ درست است.

به دولت که برای ایجاد نظم و انضباط و نظارت بر عملکرد اقتصاد یا تأمین برخی نیازهای عمومی مثل دفاع نظامی، فعالیت می‌کند، بازیگر کلان می‌گویند.

۱۲۰. گزینه ۲ درست است.

تولید کنندگان برای انجام فعالیت‌های تولیدی خویش به ورودی‌های مختلفی نظیر نیروی کار، مواد اولیه، تجهیزات و سایر ملزومات نیازمندند که به آنها نهاده‌های تولید یا عوامل تولید می‌گویند.

۱۲۱. گزینه ۳ درست است.

هر یک از عوامل تولید در جای خود دارای اهمیت است و نقش و تأثیر هیچ‌یک را نمی‌توان انکار کرد اما انسان نسبت به سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است و به عنوان برترین عامل تولید به شمار می‌رود؛ زیرا وظیفه ترکیب سایر عوامل تولید را نیز برعهده دارد.

۱۲۲. گزینه ۳ درست است.

مبالغی را که تولید کنندگان برای تولید صرف می‌کنند، هزینه‌های مستقیم تولید می‌نامند. این هزینه‌ها در واقع همان پول‌هایی است که تولید کننده برای خرید یا اجاره عوامل تولید به آنها می‌پردازد، مثلاً به صاحب زمین اجاره، به نیروی انسانی مزد یا حقوق و به صاحب ابزار تولید و تجهیزات قیمت یا اجاره می‌پردازد.

۱۲۳. گزینه ۴ درست است.

قیمت هر واحد تولید $\times$ مقدار تولید = درآمد

$$\text{درآمد واحد تولیدی} \rightarrow \text{ریال } 135,000,000 = 3000 \times 45,000$$

اجاره ماشین‌آلات + دستمزد نیروی کار + قیمت خرید مواد اولیه = هزینه‌های مستقیم تولید

$$\text{هزینه‌های مستقیم تولید} \rightarrow \text{ریال } 119,000,000 = 25,000,000 + 62,000,000 + 37,000,000$$

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

$$\text{سود حسابداری} \rightarrow \text{ریال } 16,000,000 = 135,000,000 - 119,000,000$$

۱۲۴. گزینه ۱ درست است.

زمین متعلق به خود کشاورز است، در ظاهر کشاورز به این عامل تولید هزینه‌ای پرداخت نمی‌کند اما می‌توانست آن را به دیگری اجاره دهد و درآمد کسب کند. بنابراین نمی‌توان هزینه کل را بدون این مورد محاسبه کرد. اقتصاد دانان این هزینه غیرمستقیم را هزینه فرصت می‌دانند که باید همانند هزینه‌های مستقیم در محاسبه هزینه‌های کل تولید منظور شود.

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

نزولی بودن منحنی تقاضا به این معناست که با افزایش قیمت یک کالا، مقدار تقاضای آن کاهش می‌یابد و در مقابل با کاهش قیمت، مقدار تقاضا افزایش می‌یابد.

۱۲۶. گزینه ۴ درست است.

در سطح قیمت کمتر از قیمت تعادلی، در بازار با کمبود عرضه مواجه می‌شویم؛ زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است؛ درحالی که تولید کنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند، در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود.

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

در وضعیت مازاد عرضه، چون گروهی از تولید کنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضرند آن را با قیمتی کمتر بفروشند، در نتیجه، قیمت کم می‌شود. با کم شدن قیمت از یک سو مصرف کنندگان مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر تولید کنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند.

۱۲۸. گزینه ۳ درست است.

الف - منحنی D، منحنی تقاضا است که نشان دهنده چگونگی رفتار اقتصادی مصرف کننده است و منحنی S، منحنی عرضه است که نشان دهنده چگونگی رفتار اقتصادی تولید کننده است.

ب - در سطح قیمت ۲۵۰۰ ریال (قیمت تعادلی) مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر است و معادل ۳۰۰ کیلو است.

ج - وقتی قیمت بالاتر از سطح قیمت تعادلی باشد، در بازار مازاد عرضه به وجود می‌آید و هنگامی که قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی باشد، بازار با کمبود عرضه مواجه می‌شود.

۱۲۹. گزینه ۱ درست است.

الف) به خریدار یا تقاضا کننده منحصر به فرد، انحصارگر در خرید می‌گویند.

ب) فروشندگان آثار هنری برای فروش محصولات خود در نمایشگاه‌ها و حراجی‌ها به برگزاری مناقصه اقدام می‌کنند.

ج) هرگاه در بازار تعداد فروشنده به یک یا چند نفر محدود شود، این وضعیت را انحصار در فروش می‌نامند.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

انحصارگر غیرقانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان و رفاه جامعه ضرر می‌زند؛ بنابراین دولت باید مانع شکل‌گیری آن و تئانی برخی از تولید کنندگان شود.

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۳۱. گزینه ۱ درست است.

هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد، «متن» است.

۱۳۲. گزینه ۴ درست است.

فصاحت به جنبه‌های ظاهری لفظ نظر دارد و بلاغت به جنبه‌های محتوایی کلام، بلاغت هم به فصاحت توجه دارد و هم به چگونگی معنا و محتوای کلام.

۱۳۳. گزینه ۲ درست است.

عبارت گزینه ۲ از نظر ادبی بررسی می‌شود و سایر گزینه‌ها از نظر زبانی مورد نظر هستند.

۱۳۴. گزینه ۲ درست است.

«آن، جان» در گزینه ۲ جناس است و مربوط به سطح آوایی و بدیع لفظی است نه معنوی.

۱۳۵. گزینه ۱ درست است.

در گزینه ۱ نوع گزینش واژه‌ها مربوط به سطح واژگانی قلمرو زبانی است نه سطح نحوی.

۱۳۶. گزینه ۳ درست است.

در بیت گزینه ۳ واژه «دیده» وندی است و «گوهر افشان» مرکب.

۱۳۷. گزینه ۴ درست است.
 ساختمان واژه‌های بیت گزینه ۴ همگی ساده است. در گزینه ۱، «پندپذیر» مرکب است. در گزینه ۲ «گرفتار» وندی است و در گزینه ۳، «پیرانه‌سر» وندی - مرکب است.
۱۳۸. گزینه ۳ درست است.
 در بیت گزینه ۳، راحتی از رنج یافتن، تناقص دارد. شنیدن بو، حس آمیزی است.
۱۳۹. گزینه ۲ درست است.
 در ایران، شعر نسبت به نثر رواج بیشتری داشت، از این رو انواع ادبی براساس ساختمان و قالب شعر طبقه‌بندی شد.
۱۴۰. گزینه ۳ درست است.
 در گزینه ۳ و در سطح بیانی باید گفت: بررسی متن از دید علم بیان نظیر تشبیه، استعاره، مجاز و کنایه صورت می‌گیرد.
۱۴۱. گزینه ۳ درست است.
 در بیت گزینه ۳ واژه «عوض» غیرفارسی است.
۱۴۲. گزینه ۱ درست است.
 مفهوم و پیام بیت سوال این است که عزت و ذلت ما در دست خداست (تُعزَمَن تَشَاءُ وَ تَدَلُّ مَن تَشَاءُ)
۱۴۳. گزینه ۲ درست است.
 ابیات متن سوال در قالب مثنوی است که در قلمرو ادبی جای دارد نه زبانی
۱۴۴. گزینه ۲ درست است.
 در گزینه ۲ بهره‌گیری از تمثیل مربوط به قلمرو ادبی است نه فکری.
۱۴۵. گزینه ۴ درست است.
 در عبارت متن سوال «دم» مجاز از سخن است و مجاز در سطح بیانی قلمرو ادبی جای دارد.
۱۴۶. گزینه ۱ درست است.
 در گزینه ۱ مرحله چشمخوانی و صفحه خوانی، تلاشی است برای دستیابی به آگاهی‌های برون متنی
۱۴۷. گزینه ۴ درست است.
 در بیت سوال گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ درست است. نشاید و نباشد نمی‌توانند هم قافیه باشند زیرا حروف مشترک اصلی ندارند.
۱۴۸. گزینه ۳ درست است.
 در ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ به ترتیب واژه‌های: آگنده‌ایم، بسیجیده، نخچیرگاه کاربرد کهن دارند.
۱۴۹. گزینه ۳ درست است.
 زُهره، و زهره جناس دارند و در سطح آوایی قلمرو ادبی هستند اما تشخیص در سطح بیانی قلمرو ادبی است نه آوایی.
۱۵۰. گزینه ۱ درست است.
 وزیدن و ریزیدن، سجع است نه جناس
۱۵۱. گزینه ۱ درست است.
 فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی به زبان فارسی باستان و به خط میخی بود.
۱۵۲. گزینه ۴ درست است.
 زبان پارتی در دوره اشکانیان رایج بود و در شمال و شمال شرق ایران متداول بوده است.
۱۵۳. گزینه ۴ درست است.
 آثاری که به زبان پهلوی تألیف شده، بیشتر آثار دینی زردشتی است.
۱۵۴. گزینه ۲ درست است.
 زبان «فارسی نو» یا «فارسی دری» نخستین صورت زبان فارسی نو در برابر نفوذ عناصر زبان عربی بود.
۱۵۵. گزینه ۱ درست است.
 ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود هم زمان با دولت طاهریان به وجود آمد.
۱۵۶. گزینه ۲ درست است.
 منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زریران» هر دو اصل پارتی دارند.

۱۵۷. گزینه ۴ درست است.

آثار ادبی پهلوی به سبب اهمیتی که سنت شفاهی در ایران پیش از اسلام داشته، غالباً به کتاب در نیامده بود.

۱۵۸. گزینه ۳ درست است.

منطقه رواج فارسی دری، نخست مشرق و شمال شرقی ایران بوده است.

۱۵۹. گزینه ۱ درست است.

در گزینه ۱ باید گفت که زبان پهلوی، زبان رسمی ساسانیان بوده است نه طاهریان.

۱۶۰. گزینه ۴ درست است.

زبان دوره اشکانیان، پارتی، هخامنشیان، فارسی باستان، ساسانیان، پهلوی و طاهریان، دری بوده است.

تاریخ (۱)

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

ویژگی‌های رویدادهای تاریخی عبارتند از: الف) دور از دسترس‌اند و قابل مشاهده نیستند و نمی‌توان آنها را به طور مستقیم درک کرد، بلکه باید با استفاده از شواهد و مدارک آنها را شناخت ب) تکرارناپذیرند و قابل تجربه نیستند پ) مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت معلولی دارند. انسان در تاریخ، نقش محوری و اساسی دارد و رویدادها و تحولات تاریخی در نتیجه کنش (عملکرد و اقدام) متقابل انسان‌ها با یکدیگر و با طبیعت، پدید آمده‌اند.

۱۶۲. گزینه ۳ درست است.

در ایران دوران اسلامی گاه‌شماری هجری قمری رایج گردید، اما در کنار آن‌گاه شماری‌های دیگری مانند یزدگردی، جلالی، دوازده حیوانی و هجری خورشیدی نیز رواج یافت. گاه‌شماری جلالی یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان است. متخصصان نجوم و گاه‌شماری به منظور کمک به تطبیق و تبدیل تقویم‌های مختلف، فرمول‌ها و روش‌های گوناگونی را ارائه کرده‌اند.

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

باستان‌شناسی: علمی است که آثار باستانی و تاریخی را به منظور شناخت فرهنگ و شیوه زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته، مطالعه و بررسی می‌کند. بنابراین، باستان‌شناس، کسی است که بر اساس آثار باقیمانده از بشر، گذشته انسان‌ها و جوامع انسانی و به ویژه تغییرات فرهنگی آنها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌نماید. از این رو برخی صاحب‌نظران، باستان‌شناسی را علمی می‌شمارند که هدف آن، شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او است.

۱۶۴. گزینه ۱ درست است.

علم باستان‌شناسی کمک شایانی به مطالعه دوره تاریخی کرده است. منابع نوشتاری (مکتوب) برای شناخت کامل این دوره، مخصوصاً اوایل آن، کافی نیستند. از سوی دیگر، عمده اطلاعات منابع نوشتاری، مربوط به رویدادهای سیاسی نظامی و شرح اقدامات فرمانروایان است. بنابراین، کاوش‌های باستان‌شناسی و یافته‌های علمی باستان‌شناسان به مورخان کمک زیادی می‌کند که ابعاد مختلف زندگی اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی مردمان و جوامع دوره تاریخی را بهتر بشناسند.

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

ابداع کشاورزی، رویدادی مهم و سرنوشت‌ساز در زندگی انسان به شمار می‌رود. برخی از باستان‌شناسان از این پدیده به عنوان (انقلاب کشاورزی) یاد می‌کنند و اهمیت و تأثیر آن را در تاریخ بشر همچون «انقلاب صنعتی» در قرن ۱۸ م می‌دانند. مهم‌ترین پیامدهای کشاورزی عبارتند از: ۱- کشاورزان به منظور کاشت، داشت و برداشت محصول، از دوره‌گردی دست برداشتند و نخستین روستاها را به عنوان سکونت‌گاه‌های دائم، ایجاد کردند ۲- در تولید محصولات مهارت یافتند. ۳- داد و ستد میان روستاهای دور و نزدیک به تدریج آغاز شد.

۱۶۶. گزینه ۲ درست است.

شواهد باستان‌شناسی دلالت بر آن دارد که نخستین انسان‌واره‌ها حدود ۴ میلیون سال پیش در علفزارهای آفریقا می‌زیستند و بعدها گروه‌هایی از آنان به اروپا و آسیا کوچ کردند.

انسان‌های نخستین، شیوه‌ای از زندگی را پدید آوردند که بر دوره‌گردی، شکار جانوران و گردآوری دانه، میوه و ریشه گیاهان و درختان برای تأمین خوراک استوار بود. این شیوه از زندگی تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و محدود بود.

۱۶۷. گزینه ۱ درست است.

یکی از دستاوردهای برجسته تمدن مصر باستان، ابداع خط‌های مختلف هیروگلیف و دموتیک بود که هر کدام در جاهای متفاوت استفاده می‌شد. مصریان همچنین با استفاده از نی، کاغذی به نام پاپیروس ابداع کردند. شماری از این پاپیروس‌ها که حاوی مطالب ادبی، دینی، شرح

حال و اقدامات فرعون هاست، برجای مانده است. مصرباستان در نقاشی، مجسمه‌سازی و ساخت جنگ‌افزارها و دیگر ابزارها، خلاقیت و مهارت زیادی از خود نشان دادند و آثار زیبا و ظریفی را خلق کردند.

۱۶۸. گزینه ۴ درست است.

در عصر نوسنگی کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت. از آنجایی که زنان مسئولیت گردآوری دانه‌های گیاهان را برعهده داشتند، به احتمال زیاد کشت دانه توسط آنان شروع شده باشد. در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزارها و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفال اقدام به تولید ظروف گلی کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

۱۶۹. گزینه ۲ درست است.

محتوای سنگ نوشته‌های بیستون و تخت جمشید نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی، قمری و بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است. اما ماه‌ها بر اساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند. در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود. در دوره ساسانیان نیز گاه‌شماری اوستایی که گاه‌شماری دینی زرتشتیان محسوب می‌شد در ایران رایج گردید.

۱۷۰. گزینه ۱ درست است.

در چند دهه اخیر، ارتباط تاریخ و جغرافیا بیشتر از گذشته مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته و دانش جغرافیای تاریخی گسترش یافته است. جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و ... مطالعه می‌کند.

جغرافیای ایران

۱۷۱. گزینه ۱ درست است.

واژه جغرافیا برای اولین بار توسط اراتوستن دانشمند یونانی ارائه شد، از دو کلمه ژئو (زمین) و گرافی (ترسیم و توصیف) است. او جغرافیا را «علم مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان تعریف می‌کند»

۱۷۲. گزینه ۴ درست است.

اگر پاسخ‌های دانش‌آموزان اندیشمندانه باشد می‌تواند پاسخ هر یک از آن‌ها را یک فرضیه دانست. به کمک معلم می‌توان فرضیه‌های بهتر را جدا کرد و مراحل پژوهش را ادامه داد.

۱۷۳. گزینه ۴ درست است.

کشور ایران در جنوب غربی آسیا قرار گرفته است.

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

سواحل دریای عمان (نه دریای عمان) از نظر دفاعی برای ایران بسیار پر اهمیت است.

۱۷۵. گزینه ۳ درست است.

کشور ایران با ۱۵ کشور همسایه است. مرز با برخی از کشورها، کوه و دشت و به طور کلی خشکی است. مرز با برخی کشورها دریاهای عمان، خزر و خلیج فارس است که به آن‌ها مرز دریایی می‌گویند. رودخانه هم در برخی موارد مرز ایران و کشورهای همسایه را می‌سازند و به مقدار بسیار کم هم بین ایران و کشورهای همسایه مرز دریاچه و باتلاق وجود دارد. از این میان دو نوع مرز دریایی و رودخانه هر یک با مقدار حدود ۳۱ درصد تقریباً با هم برابر هستند.

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

کشور ایران با عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی از استوا و طول جغرافیایی ۴۴ تا ۶۳ درجه شرقی از نصف‌النهار مبدا در نیمکره شرقی و در حدود نقطه C شکل قرار گرفته است.

۱۷۷. گزینه ۱ درست است.

خلیج فارس در زمینه‌های مختلف دارای اهمیت است. که از نظر نقش ارتباطی بین سه قاره آفریقا، اروپا و آسیا از گذشته‌های بسیار دور تا امروز دارای اهمیت بسیار بوده است.

۱۷۸. گزینه ۲ درست است.

ایران در غرب افغانستان و در شرق عراق قرار گرفته است.

۱۷۹. گزینه ۱ درست است.

تنگه هرمز، آبراهه هلالی شکلی است که آب‌های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می‌کند. ولی مهم‌ترین اهمیت آن این است که دروازه خروجی نفت خلیج فارس است و یکی از مهم‌ترین آبراهه راهبردی کره زمین به حساب می‌آید.

۱۸۰. گزینه ۲ درست است.

دریای خزر، بزرگ‌ترین دریاچه کره زمین است یعنی بزرگ‌ترین پهنه آبی محصور در خشکی‌ها و به همین جهت به جای دریاچه به آن دریا گفته می‌شود.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۸۱. گزینه ۳ درست است.

وابستگی از مهم‌ترین ویژگی‌های کنش نیست.

۱۸۲. گزینه ۴ درست است.

«مطالعه کردن، پاسخ به سوالات و نمره دادن» چون در همگی عامل اراده نقش دارد کنش محسوب می‌شوند.

۱۸۳. گزینه ۱ درست است.

پاسخ به پرسش‌های امتحانی و نمره‌دادن استاد پیامد ارادی مطالعه دانشجوی است که اولی به اراده خود او و دومی به اراده استاد وابسته است.

۱۸۴. گزینه ۱ درست است.

این دو مصداق ارزش اجتماعی است.

۱۸۵. گزینه ۲ درست است.

«راه رفتن و احوال پرسی کردن» کنش بیرونی و «تفکر و ادراک» کنش درونی‌اند.

۱۸۶. گزینه ۲ درست است.

به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.

۱۸۷. گزینه ۴ درست است.

مجموعه پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی را شکل می‌دهند و احترام به قانون یک کنش اجتماعی است.

۱۸۸. گزینه ۱ درست است.

زلزله و سونامی به جهت ارتباطی که با زندگی اجتماعی پیدا می‌کنند درون جهان اجتماعی قرار می‌گیرند.

۱۸۹. گزینه ۳ درست است.

جهان واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به مجموعه‌های بزرگ به کار می‌رود. مانند جهان طبیعت، جهان غرب و جهان اسلام.

۱۹۰. گزینه ۲ درست است.

بله - چون با زندگی اجتماعی انسان ارتباط پیدا می‌کنند.

۱۹۱. گزینه ۳ درست است.

دانشمندان، جهان اجتماعی را براساس اندازه و دامنه و ابعاد ذهنی و عینی تقسیم‌بندی و اجزای آن را شناسایی می‌کنند.

۱۹۲. گزینه ۴ درست است.

تمامی پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند.

۱۹۳. گزینه ۳ درست است.

«روستا» پدیده‌ای عینی و محسوس است و «امنیت» پدیده‌ای ذهنی و نامحسوس است.

۱۹۴. گزینه ۴ درست است.

نهادهای در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند ولی انواع و اشکال متفاوتی دارند.

۱۹۵. گزینه ۲ درست است.

دانایی از نادانی بهتر است در حیطه ارزش‌ها قرار می‌گیرد.

منطق

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

ذهن انسان به‌طور طبیعی براساس قواعدی می‌اندیشد و بدون دانستن نام‌های این قواعد، آن‌ها را در زندگی خود به کار می‌برد اما چون ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچیده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می‌شود، با به‌کارگیری علم منطق می‌توان سریع‌تر و دقیق‌تر اندیشید و عوامل خطای ذهن را تشخیص داد.

منطق علمی کاربردی است؛ بنابراین صرف آموختن آن برای تبحر در اندیشیدن درست کافی نیست بلکه به تمرین و ممارست نیاز دارد.

۱۹۷. گزینه ۴ درست است.

«سیمرغ و سی مرغ را توصیف کنید» و «حیوان متفکر» و «آیا روح موجود است» تصور هستند؛ زیرا در آن‌ها حکم و قضاوت وجود ندارد.

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

انسان برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از الفاظ استفاده می‌کند و از آن‌جا که خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطای در اندیشیدن (تعریف و استدلال) شود، در منطق به مبحث الفاظ توجه خاصی می‌شود. علم منطق به زبان خاصی وابسته نیست و وارد قواعد صرفی و نحوی نمی‌شود.

۱۹۹. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۱ مغالطه اشتراک لفظ

گزینه ۳ مغالطه نگارشی کلمات

گزینه ۴ مغالطه ابهام در عبارات

۲۰۰. گزینه ۱ درست است.

دلالت شیوایی قلم بر شیوایی اثر و نوشته به دلالت التزام است. دلالت دکه روزنامه‌فروشی بر فردی که در دکه روزنامه فروشی است به دلالت التزام است.

لفظ درخت بر بخشی از معنای اصلی درخت دلالت دارد و تضمینی است.

۲۰۱. گزینه ۲ درست است.

در جمله «او گفت که من باید ...» مشخص نیست که مرجع ضمیر «من» به گوینده این جمله برمی‌گردد یا «او» که در این جمله آمده است و مغالطه ابهام در عبارات به کار رفته است.

۲۰۲. گزینه ۳ درست است.

اسامی خاص و یا مفاهیمی که با صفات اشاره «این» و «آن» همراه است مانند این میز و آن صندلی جزئی هستند، اما اگر «این» در ابتدای مفهوم نیاید مانند «خانه این فرد»، کلی است؛ زیرا بر مصادیق متعددی قابل انطباق است و همچنین «کتاب من، دست من، کیف تو» نیز کلی هستند و بر مصادیق متعددی قابل انطباق هستند.

۲۰۳. گزینه ۱ درست است.

رابطه دو مفهوم «پرنده و خزنده» تباین است زیرا این دو مفهوم هیچ مصادیق مشترکی ندارند. رابطه «بودائی و هندی» عموم و خصوص من وجه است و دو دایره متقاطع نشان‌دهنده رابطه مصادیق آن دو است.

۲۰۴. گزینه ۴ درست است.

در یک طبقه‌بندی درست، لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم طبقه دیگر رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند و اقسام مختلف یک مفهوم باید نسبت به یکدیگر رابطه تباین داشته باشند.

۲۰۵. گزینه ۴ درست است.

مفهوم آسیایی عام‌تر از ایرانی است ولی مفهوم ایرانی از جهتی عام‌تر از مسلمان و از جهتی خاص‌تر از آن است زیرا بعضی ایرانی‌ها، مسلمان هستند و بعضی ایرانی‌ها، مسلمان نیستند؛ همچنین بعضی مسلمان‌ها، ایرانی هستند و بعضی مسلمان‌ها ایرانی نیستند. همچنین رابطه مسلمان و مرد نیز عموم و خصوص من وجه است. در بقیه گزینه‌ها بین هر مفهوم با مفهوم بعدی رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است.

آزمون‌های آزمایشی سنجش

سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

سنجش دهم

۸
نوبت

سنجش یازدهم

۱۱
نوبت

سنجش پیش

۱۳
نوبت

www.sanjeshserv.ir

۳-۷۹۱ ۴۴ ۸۸۸

[@sanjesheducationgroup](https://www.instagram.com/sanjesheducationgroup)

۴۲ ۹۶۶